

ת"פ 35895/10/14 - פרקליטות מחוז תל אביב פלילי נגד נסים חיים גולן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 35895-10-14 פרקליטות מחוז תל אביב פלילי נ' גולן (קביזון)
בפני כב' השופט עידו דרואן

פרקליטות מחוז תל אביב פלילי

המאשימה

נגד

נסים חיים גולן (קביזון)

הנאשם

הכרעת דין

בכתב האישום שהוגש באוקטובר 2014 הואשם הנאשם בעבירות הבאות:

- א. התחזות כעורך-דין, לפי סעיף 97 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961 [4 עבירות];
- ב. השגת גבול המקצוע, לפי סעיף 96 לחוק הנ"ל [6 עבירות];
- ג. קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 [5 עבירות];
- ד. זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, לפי סעיף 418 לחוק העונשין הנ"ל;
- ה. שימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 420 לחוק הנ"ל;

השתלשלות ההליכים:

1. טרם הגשת כתב האישום נגבתה ביום 23.7.14 עדות מוקדמת של העד שלמה אבני ז"ל, ובאוקטובר 2014 הוגש כאמור כתב האישום. התיק נדון בפני כב' השופט עוזיאל, ס"נ, ובפניו הודה הנאשם והורשע ביום 19.10.15.
2. במהלך הדיונים, עוד מעת העדות המוקדמת, היה הנאשם מיוצג על-ידי הסניגוריה הציבורית. אלא, שלאחר הרשעתו ביקש הנאשם לפטור את הסניגוריה מייצוגו, לאפשר לו לייצג את עצמו ולאפשר לו לחזור בו מהודייתו.

3. ביום 11.1.16 התיר כב' השופט עוזיאל, ס"נ, את חזרת הנאשם מהודייתו, ביטל את הכרעת הדין והתיק הועבר לטיפול. בישיבה ראשונה בפני, ביום 11.2.16, שב הנאשם וביקש "לייצג את עצמי ולשמור על הזכות לייצג את עצמי", על-אף ניסיונות לשכנע את הנאשם לשקול את הקשיים שבניהול עצמאי של הגנתו. משהוברר כי הנאשם נחרץ בעמדתו, פטרתי את הסניגוריה הציבורית מייצוג הנאשם.
4. הנאשם הודה בשלב זה בביצוען של עבירות השגת גבול המקצוע וכפר בביצועם של יתר המעשים, בתשובתו בכתב לכתב האישום מיום 20.2.16.
5. ביום 2.9.16 הודיע הנאשם לבית המשפט כי מאמציו למימון סניגור פרטי כשלו, וביום 5.9.16 הבהיר כי "הנאשם חוזר בו מעמדתו הקודמת ומבקש כי ימונה לו סניגור ציבורי... יחד עם זאת, הנאשם לא מוותר על זכותו העקרונית לחקור את העדים בחקירה נגדית בשיתוף הסניגור הציבורי ככל שימונה". בו-ביום הועברו בקשותיו לסניגוריה הציבורית, לבירור עמדתה.
6. ביום 30.10.16 התקבלה הודעה מפורטת של הסניגוריה הציבורית, לפיה לא תוכל לייצג את הנאשם, שכן חוסר האמון של הנאשם בסניגוריה הציבורית והתנהגותו, שוללים אפשרות לייצוג יעיל על-ידי הסניגוריה הציבורית. בהודעה פורטה השתלשלות העניינים; צוינה הטלת הדופי החוזרת של הנאשם בשני סניגורים שמונו לו ובסניגוריה הציבורית בכלל, בטענות לרשלנות, חוסר-מקצועיות ואף הכשלה בזדון; נמסר על הוראות תוכפות וסותרות שהעביר הנאשם לסניגוריה ושינוי עמדתו פעם אחר פעם ביחס לניהול הגנתו; והודגש כי תוכן פניותיו ובקשותיו של הנאשם מעלה כי למעשה לא חל שינוי בעמדתו.
7. בהחלטתי המפורטת מיום 2.11.16, דחיתי את בקשת הנאשם לייצוג על-ידי הסניגוריה הציבורית, משמצאתי שדרך התנהלותו של הנאשם, ואף עמדתו הברורה בהודעתו מיום 2.9.16, מעידים היטב כי הנאשם רוחש אי-אמון עמוק ובסיסי לסניגוריה הציבורית ולשלוחיה, והוא אינו מוכן למסור בידה את הגנתו באופן כן ואמיתי. ברור היה, כי מינוי הסניגוריה הציבורית לייצוג הנאשם לא יועיל דבר, ולא יהא בכך אלא חזרה על התרחשויות קודמות - תוך עיכוב מיותר וארוך של ההליך, בזבוז משאבי ציבור, חשיפת עורך-דין נוסף לטרונות ופגיעות, ופגיעה גם בעניינו של הנאשם בצמצום עינוי הדין.
8. הבאתן של ראיות התביעה החלה ביום 6.11.16, וביום 7.11.16 לאחר שהובאו חלק מראיות התביעה, הודה הנאשם באופן חלקי בכתב האישום [ע' 114-118 לפרוט']. ב"כ המלומד של התביעה הודיע כי לנוכח הודאתו החלקית של הנאשם, לא תעמוד התביעה על הרשעתו בעבירות של התחזות כעורך-דין. לסיכום, להלן התייחסות הנאשם לאישומים:

- א. אישום ראשון (כללי): הנאשם הודה באופן מלא, בעבירה של השגת גבול המקצוע;
- ב. אישום שני (אבני): הנאשם הודה בעבירה של השגת גבול המקצוע אך כפר בקבלת דבר במרמה;
- ג. אישום שלישי (דנינו): הנאשם הודה באופן מלא, בעבירות השגת גבול המקצוע וקבלת דבר במרמה;
- ד. אישום רביעי (סבג): הנאשם הודה באופן מלא, בעבירות השגת גבול המקצוע

וקבלת דבר במרמה;

ה. אישום חמישי (מישקין): הנאשם הודה באופן מלא, בעבירות השגת גבול המקצוע, זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, שימוש במסמך מזויף וקבלת דבר במרמה;

ו. אישום שישי (גהסי וגרמנוב): הנאשם הודה באופן מלא, בעבירות השגת גבול המקצוע וקבלת דבר במרמה;

9. לאחר הודאתו החלקית בחר הנאשם להעיד בו-ביום לעניין המחלוקת שנותרה - האם קיבל ממר אבני המנוח סכומי כסף במרמה. הנאשם מסר גירסתו ונחקר נגדית, וביום 23.11.16 נשמעו סיכומי הצדדים. יצוין שהנאשם שקל לזמן עדים מטעמו, חשיבות הדבר הוסברה לו, אך לבסוף בחר הנאשם שלא להביא עדים.

10. ביום 13.12.16 הגיש הנאשם בכתב מסמך שכותרתו "סיכומי הנאשם באישור בית המשפט". מבין העניינים שהעלה הנאשם במסמך זה, נוגעים לשאלת אשמו העניינים הבאים:

א. הסברו לאי-זימונם של עדי הגנה: הסיבה היא היעדרה של מחלוקת עובדתית;

ב. טענה ל"אי-שפיות זמנית" בעת ביצוע המעשים הנטענים: הנאשם טוען, כי מצבו הנפשי בעת המעשים הנטענים היה כזה, שלא יכול היה להתקיים בו המצב (היסוד) הנפשי הנדרש לגיבוש מעשי העבירה;

האישום שבמחלוקת - אישום שני (עניין אבני):

מעשיו הנטענים של הנאשם:

1. לפני קרות האירועים המפורטים להלן, הקים הנאשם עסקים שונים שרשם על-שם בת-זוגו אצל רשויות המס, וביניהם "יובלים תקשורת" [להלן - יובלים]. במסגרת עסק זה, הוציא הנאשם לאור עיתון חנימי בשם "עיתון ההוצאה לפועל" [ת/1] בו פרסם במרמה שעורכי-דין מתגייסים לפרויקט לסיוע משפטי לציבור. בפרסום נכללו כתובת מייל של יובלים וכתובת משרד במגדל המוזיאון בתל-אביב.

2. שלמה אבני, יליד 1931, קרא את העיתון באפריל 2010, פנה למשרד ופגש בנאשם. אבני ביקש את עזרתו של הנאשם בשני עניינים - עתירה מנהלית נגד המדינה, להתיר את השלכת גופתו על פני השדה או לים, חלף קבורה מקובלת^[1]; ועניין של מקרקעין שהופקעו. הנאשם הבטיח לאבני במרמה סיוע משפטי, לרבות ייצוג ללא תשלום בשני העניינים ופנייה לבג"צ בעניין הקבורה. הנאשם קיבל מאבני את המסמכים הנוגעים לעניינים אלה.

3. בפגישה שנערכה לאחר מספר ימים, טען הנאשם במרמה שברצונו להתייעץ עם עורכי-דין 'חיצוניים', ואבני - שהאמין שהנאשם הוא עו"ד, לנוכח הבטחותיו והתנהגותו - מסר לו סך של 1,500 ₪ לצורך זה, שהנאשם קיבל כך במרמה.

4. ביוני 2010 או סמוך לכך, טען הנאשם במרמה בפני אבני שהוא יטפל אישית בשני העניינים הנ"ל, ודרש ממנו ₪ 63,800, "לגיוס עורכי-דין נוספים ומומחים". אבני אמנם ידע כבר שהנאשם איננו עו"ד, אך האמין לנאשם וסבר שהוא משפטן, ולכן מסר לידיו את הסכום, שהנאשם קיבל כך במרמה.

5. באוגוסט 2010, משהבין שהנאשם אינו פועל בעניינו ושאלו את ההשכלה המשפטית הנדרשת לכך, דרש אבני מהנאשם שישיב לו את כספו. הנאשם התחייב שישיב את הכסף, אך לא התכוון כלל לעשות כן. הנאשם דחה את אבני בטענות שונות, ולא השיב לו את הסכום המסתכם ב-₪ 65,300, שקיבל כאמור במרמה, או אף חלק ממנו.

עיקרי עמדת הנאשם:

הנאשם מעולם לא הציג עצמו כעו"ד בפני אבני, אך סייע לו בהיותו "ידען לא קטן". הסיוע בעניין הקבורה ניתן ללא תשלום כלל; כל הסכום ששולם, שולם עבור הטיפול בעניין המקרקעין, כשכר לנאשם ולא למטרת הוצאות ההליך. הטיפול הופסק באיבו לפי דרישת אבני, שגם דרש את השבת הכסף בתוספת ריבית מופרזת. אבני נתן לנאשם את השכר שביקש, בידיעה מלאה על מצב הדברים, וללא כל מצג שווא או מרמה מצד הנאשם.

הראיות:

1. "עיתון ההוצאה לפועל" ממארס 2010 [1/ת], ובו 'כתבה' על "פרויקט לב-טוב" שמופעל על-ידי עמותת "אולפני לב-טוב", ובמסגרתו מתנדבים עורכי-דין למתן סיוע משפטי חינם לזקוקים לכך. לפי הפרסום, "צוות עורכי-הדין השותף בפרויקט כולל עורכי-דין בעלי ידע וניסיון רב..." והקוראים מוזמנים לפנות "לתיאום פגישה עם צוות עורכי-הדין או מינהלת הפרויקט".

2. חשבונית מס/ קבלה מס' 5000001 ע"ס ₪ 1,500 שהופקה על-ידי "בית עוגנים - העמותה לסיוע משפטי" מרח' הרצל 170 רחובות עבור אבני בגין "סיוע משפטי", ביום 27.4.10 [2/ת]. הסכום כולל 16% מע"מ.

3. מכתבו של אבני לנאשם מיום 10.5.10 [4/נ], בו מציין אבני ש"מקובלת עלי דעתו של אפי...". לדברי הנאשם, מדובר בעו"ד אפרים אליגולא שהנאשם הפגיש בינו לבין אבני. אבני בעדותו לא זכר פגישה כזו.

4. חשבונית מס/ קבלה מס' 5000000 ע"ס ₪ 63,800 שהופקה על-ידי "צוות - יועצים מומחים" מרח' הרצל 170 רחובות עבור אבני בגין "סיוע משפטי", ביום 17.6.10 [3/ת]. הסכום כולל 16% מע"מ.

5. "יפוי כוח כללי" שמסר הנאשם לאבני, ואבני השיבו עם הערות בכתב-יד [2/נ], ובו לכאורה ממנה אביבה אבני מיופי כוח, ובהם הנאשם - ללא תואר עו"ד - ו/או "בא-כח עורך-דין במשרד צוות".

6. מכתבו של אבני לנאשם מיום 25.6.10 [3/נ וכן 6/ת], בו אבני מבקש מהנאשם שילח לו הצעת שכר-טרחה ודן עמו בטקטיקה בעניין המקרקעין: אבני כתב ש"אתה בהשכלתך המשפטית ואני בבורותי נגיש תביעה בכוחות עצמנו ללא ייצוג עורך דין... אם נתקשה בניהול המשפט, נוכל בכל עת לבקש דחייה כדי למצוא עורך דין שייצג אותנו".

7. מכתבו של הנאשם לאבני (מטעם "צוות - יועצים מומחים") מיום 4.7.10 [ת/5, ע' 24], בו הוא מציין את עלות אגרת בית המשפט, ושכחונתו להיעזר בשמאי המקרקעין דוד טיגרמן מנתניה ש"אף עבדתי איתו בעבר כך שהתרשמתי המקצועית ממנו היא לעילא ולעילא". לעניין השכר שישלם אבני לנאשם, הוא "כולל בתוכו הכל ובוודאי לעניין הערעור".
8. הסכם שכר טרחה שניסח אבני ושלה לנאשם ביום 5.7.10 [2] [נ/1] בו נאמר שהנאשם הציע לאבני סיוע משפטי (בעניין המקרקעין), והנאשם מצוין בתואר הכללי "מר" ולא בתואר עו"ד.
9. מכתבו של אבני לנאשם מיום 26.7.10 [ת/5, ע' 1-3], בו מתאר אבני כיצד הוקסם מהנאשם ועד-מה גדולים אמונתו ובטחונו בו, עד שהוא מוכן להמשיך ולהפקיד ענייניו בידי הנאשם, הגם שגילה כי אינו עו"ד, לאחר שכבר שילם לו את הסכומים הנ"ל. מהמכתב עולה, כי בעת פגישה משולשת של הנאשם, אבני, ובנו אייל אבני, עדיין היה אבני סבור שהנאשם הוא עו"ד. אבני כתב שסבר שהוא מתקשר עם עמותת עורכי-דין לעניין קבורתו, והנאשם הציע לטפל גם בעניין המקרקעין.
10. מכתבו של הנאשם לאבני מיום 8.8.10 [ת/5, ע' 4], בו מבהיר הנאשם כי מעולם לא הציג עצמו כעו"ד. הנאשם כתב כי הוא מנצל את פגרת בית המשפט להשלמת הבקשות והתביעות בעניינו של אבני, והבטיח כי הכל יהיה מוכן עד 1.9.10.
11. תשובתו של אבני לנאשם מיום 8.8.10 [בת/6], בה הוא מבקש שהנאשם ימשיך לסייע לו "כמשפטן" ומציין שהוא ממתין ל"הסכם העבודה" שישלח לו הנאשם.
12. מכתבו של אבני לנאשם מיום 18.8.10 [ת/5, ע' 5], בו מלין אבני על 'שתיקתו הממושכת' של הנאשם, וטוען כי לא התכוון כלל למנות את הנאשם כמתווך בינו לבין עו"ד, אלא סבר שהנאשם עצמו והעמותה שהוא עומד בראשה הם שיטפלו בענייניו.
13. תשובתו של הנאשם לאבני מיום 18.8.10 [ת/5, ע' 5], בה מסכים הנאשם להשיב הכסף לאבני.
14. תכתובת בין הנאשם לבין אבני החל מיום 25.8.10 ועד ליום 30.9.10 [ת/5, ע' 7-17], שעיקרה דרישות אבני להחזרת הכסף והימנעות הנאשם מלהשיבו על-אף הסכמות חוזרות להשבתו.
15. גרסת אבני ז"ל:

א. בהודעתו מיום 15.1.11 [ת/8] טען אבני שהוא פנה לנאשם בעקבות הפרסום ת/1 לצורך סיוע משפטי, אך הנאשם לא פעל דבר. אבני הודה, שהנאשם לא אמר לו מפורשות שהוא עו"ד, אך טען שהוטעה לחשוב שמדובר במשפטן "שמוקף בעורכי דין";

ב. בהודעתו מיום 16.8.12 [ת/9] חזר אבני על גרסתו, וסיפר שהנאשם אמר לו שהוא רוצה להתייעץ עם עורכי-דין מחוץ לעמותה, ושיש צורך בשכר טרחתם של עורכי-דין ומומחים. לכן שילם לו אבני ₪ 63,800. אבני האשים את הנאשם שהציג עצמו ככזב כעו"ד וקיבל מאבני את הכסף על-סמך הבטחה לפעול משפטית למענו, אך לא פעל דבר;

ג. בעדותו המוקדמת ביום 23.7.14 [במ/1] תאר אבני כיצד קרא את העלון ת/1 שמציע סיוע משפטי ללא תמורה ופנה למשרד העמותה, שם פגש בנאשם. אבני התלהב מיחסו של הנאשם, הפקיד בידיו את הטיפול בעניינו "וידעתי שיש לי סיוע משפטי של עורכי-דין". אבני חזר והדגיש, שאף שאינו בטוח שהנאשם הציג עצמו כעו"ד, הנאשם הציג עצמו כראש עמותה עורכי-דין. אבני האמין שמדובר בקבוצה או צוות של עורכי-דין, שאחד מהם ייצג אותו. הנאשם, שהציג עצמו כראש הצוות או הקבוצה, ביקש כסף כדי לפעול ואבני נתן לו. תחילה טען אבני בתוקף, שלו היה יודע שהנאשם איננו עו"ד, לא היה מסכים שיטפל בעניינו ולא היה משלם לו. במהלך חקירתו הנגדי נראה שאבני נסוג מנחרצות טענתו, מה-גם שאין מחלוקת שגם לאחר שנודע לאבני שהנאשם אינו עו"ד, הביע הסכמה להמשך טיפולו בעניינו. אבני הסביר, שכשגילה שהנאשם אינו עו"ד, "הייתי כבר בתוך הקלחת ולא ראיתי מוצא אחר מאשר להמשיך לעבוד אתו... במקום לוותר על הכסף, החלטתי להמשיך ולעבוד אתו, אם הוא באמת משפטן". אבני הדגיש את היחסים החמים שנוצרו בינו לבין הנאשם, כבסיס לאמון כמעט-מוחלט שלו בנאשם. אבני מסר, שהנאשם לא סיפק לו כל יעוץ או שירות משפטי, וגם לא ארגן פגישה עם עו"ד כלשהו;

16. גרסת בנו של שלמה אבני ז"ל, מר אייל אבני יבדל"א: יש לציין, כי מרבית המידע שיכול היה אייל למסור היתה מפי השמועה - קרי, מפי אביו - כך שאף מעט מדבריו כשר לביסוס ממצאים. להלן יובאו אפוא רק אותם חלקי-עדות הכשרים כראיות.

א. בהודעתו מיום 11.6.14 [נ/6] תאר אייל כיצד נערך מפגש מרובע שלו ושל אביו עם הנאשם ועם אשתו במלון "סיטי טאואר" ברמת-גן. הנאשם אמר בפגישה "שהוא ועורכי-דין הנוספים שאתו" ייקחו את התיק ויטפלו בו. הנאשם לבש בגדי עו"ד, מכנסיים שחורים וחולצה לבנה, ואמנם לא השתמש בתואר "עורך-דין" אך נתן תחושה שהוא עו"ד. ריבוי דברי חנופה שהכביר הנאשם על אבני גרמו לאייל לחשוד, והוא שיתף בחשדותיו את אביו, שביטל את דבריו. כיומיים לאחר הפגישה התקשר אייל לנאשם, סיפר לו שאביו מעריך אותו מאוד, והנאשם פלט בתגובה ש"טוב מאוד, אז איך אתה חושב שאפשר להוציא ממנו עוד כסף";

ב. בעדותו בבית המשפט ביום 6.11.16 חזר אייל על גרסתו, והדגיש את האמון והקרבה שחש אבני לנאשם. בחקירתו הנגדית סיפר אייל במענה לשאלות הנאשם, כי הנאשם יעץ לאבני ואף ניסח עבורו טיוטת חוזה, לעניין סרט על חייו, בידיעתו של אייל אם לא במעורבותו;

17. גרסת הנאשם:

א. בהודעתו הראשונה, מיום 1.1.13 [ת/10], חזר הנאשם והדגיש כי אכן ביצע עבירות, עשה כרצונו ללא מורא החוק, ונטל מאנשים כספים שבהם עשה כרצונו, מתוך טיפשות, התנשאות ויהירות. כל-זאת, עד שינוי מהותי בחייו שערך, וכעת הוא מבין את משמעות מעשיו ונכון אף למאסר. הנאשם הודה מייד שאכן השיג את גבולו של מקצוע עריכת הדין, אך שלל התחזות לעו"ד. לגבי עמותת "אולפני לב-טוב" אמר הנאשם שלא היתה בה כלל פעילות. הנאשם אמר שאכן לקח פעמים רבות כספים ולא סיפק את השירות תמורתם. הנאשם הודה

שלא היו לעמותת "עוגנים" שהקים יועצים משפטיים.

לעניין אבני, תחילה טען הנאשם שקיבל את התשלומים עבור עצותיו בעניין הקבורה, ואילו בעניין המקרקעין הפנה את אבני לעו"ד אליגולא. אבני ידע שהנאשם אינו עו"ד, ושילם לו עבור עצתו (קבורה ימית) שאכן היתה הפתרון לבעייתו;

בהמשך החקירה (ע' 16) ו"במחשבה נוספת" הודה הנאשם שהציע לאבני שירותים משפטיים שונים לעניין הקבורה, ובמיוחד לשם ייצוג "על ידי צדדים שלישיים", והסכום ששילם אבני היה עבור זאת. למעשה, לא היה כלל "צוות מומחים", והכסף שימש לצרכיו של הנאשם ולתשלומי העמותה. סך המע"מ שנגבה לא הועבר לרשויות המס. הנאשם הודה שבאותה עת לא יכול היה להשיב לאבני את כספו, ורק ניסה לדחות את הקץ;

ב. בהודעתו השניה, מיום 6.1.13 [ת/11], אישר הנאשם שכל העמותות שהקים ושמות הארגונים בהם עשה שימוש, נועדו לביסוס מצג שווא של גופים 'רציניים'. הנאשם שב והביע חרטה על מעשיו ורצון להשיב הכספים לניזוקים - אם יינתנו לו הזמן והשקט.

ג. בעדותו ביום 7.11.16 העיד הנאשם שהכספים שקיבל מאבני שולמו עבור הטיפול בעניין המקרקעין, ולא בעניין הקבורה - בה טיפל הנאשם חינם, כעניין עקרוני ומחייבו והערכתו לאבני. הנאשם ארגן מפגש של אבני ושלו עם עו"ד אליגולא, אך יעץ לאבני שלא ישכור את שירותיו היקרים-מדי. התשלום מאבני ניתן לנאשם כשכר, ולא עבור הוצאות כלשהן, ולכן היה הנאשם חופשי לעשות בו כרצונו. הנאשם התכוון שתמורת שכרו יכין לאבני את התביעות, ילמד את החומר, וכל-זאת אף שאמר לאבני שבכל מצב יזדקק לעו"ד. הנאשם אישר שלמעשה לא פעל כלום, אך תלה זאת בהחלטתו של אבני, שהחליט לסיים את ההתקשרות באורח חד-צדדי ואף הוסיף דרישה מופרזת לריבית של 365%, ולכן לא השיב לו הנאשם את כספו. הנאשם טען שעבד עם עורכי-דין, ושאלף היה "צוות" עורכי-דין לא-קבוע, אך סרב למסור פרטיהם או לזמנם כעדי הגנה. משעומת הנאשם עם מכתבו לאבני מיום 4.7.10 [ת/5, ע' 24], בו הוא מציין שהעלות כוללת אגרות, שכ"ט שמאי ועוד, התחמק הנאשם ממתן תשובה ברורה (ע' 143-146);

ד. אורח עדותו של הנאשם היה רחוק מלעורר אמון. לאורך כל העדות נטה הנאשם לערפל תשובותיו בנאומים ארוכים ובהתייחסויות חסודות וחוזרות לנכונותו לשאת בעונש וכו', וגם בהתייחסויות למצבו הרפואי והנפשי. במיוחד התפתל הנאשם בתשובותיו בחקירה הנגדית, ואף שאלתו הפשוטה של התובע - "האם מה שמסרת במשטרה הוא אמת" - נענתה רק לאחר התחמקויות וסתירות (ע' 124-128). סתירות מהותיות בין עדותו לבין הודעתו במשטרה תרץ הנאשם במצב נפשי, שכחה וריענון זכרונו בחומר החקירה לאחר שהחל ההליך המשפטי; כך, הנאשם ביקש להמעיט מערך הודעתו, שאישר את נכונותה קודם לכן;

דין ומסקנות:

1. גם מגרסתו של אבני, ותמיכה לכך נמצא בתכתובת בינו לבין הנאשם, לא עולה באופן ברור כי אבני הוטעה לחשוב שהנאשם הוא עורך-דין. יש לקבוע כי הנאשם לא הטעה את אבני לעניין זה. אין מחלוקת שאבני התרשם מידעיותו של הנאשם, בהן מתגאה גם הנאשם עצמו, וראה בו 'משפטן'. אף בכך אין כדי לבסס טענה, לפיה בכך רומה אבני.

2. אלא, שעיקרה של טענת המרמה, בגינה גם נתן אבני את סכומי הכסף שקיבל הנאשם, הוא במצג השווא לפיו כביכול יכול הנאשם לסייע לאבני במתן סיוע משפטי, בצוותא-חדא עם צוות עורכי-דין ותוך שכירת "עורכי-דין נוספים ומומחים":

א. הטענה בדבר קיומו של צוות עורכי-דין בעמותה, העומד לצדו או לרשותו של הנאשם, עלתה בפרסום ת/1 שבעקבותיו פנה אבני לנאשם, והתבססה במסמכים ומכתבים שהחליף הנאשם עם אבני, ובהם יפוי הכוח המתייחס לחלופה של "בא-כח עורך-דין במשרד צוות" [נ/2] והכיתוב על החשבוניות [ת/2, ת/3]. לגרסתו של אבני, לפיה סבר שהנאשם הוא "משפטן שמוקף בעורכי-דין", יש אפוא תימוכין;

ב. הנאשם עצמו סרב לזמן לעדות עורכי-דין שלטענתו עמדו לשירותו במתן ייעוץ וסיוע משפטיים. תשובותיו לעניין זה היו מעורפלות - ובכוונת מכוון - אך ממחדלו להביא עדי הגנה רלוונטיים ומתשובותיו המתחמקות, מחויבת המסקנה לפיה לא היו קיימים עורכי-דין שחברו לעמותה או עמדו לרשות הנאשם. טענתו המאוחרת של הנאשם, כביכול נמנע מהבאת עדים כי אין מחלוקת עובדתית, איננה יכולה לעמוד: ודאי וודאי שקיימת היתה מחלוקת עובדתית, שאף הודגשה בשלבי הדיון, והנאשם הועמד על חשיבותה של הבאת עדים תומכים;

ג. הנאשם גם לא מסר הסבר ברור למכתבו [ת/5, ע' 24] בו הוא מציין שבכוונתו להיעזר בשמאי טיגרמן, שגם שכרו כלול בשכר הטרחה ששילם אבני לנאשם. אמנם, מכתב זה מאוחר לתשלומי הסכומים, אך יכול הוא להעיד ולתמוך בגרסת אבני, לפיה טען בפניו הנאשם כי יש לממן את שכר טרחתם של עורכי-דין "חיצוניים" ומומחים;

ד. אף לעניין זה לא סיפק הנאשם תשובות ברורות, אף-לא זימן עדים, ויש לקבוע אפוא כי מדובר היה בטענת הבאי;

3. בהודעתו הראשונה [ת/10], לאחר שתחילה מסר גרסת-כזב, הודה הנאשם במו-פיו בכך שהציע לאבני שירותים משפטיים שונים (בהודעתו טען שלעניין הקבורה), ובמיוחד לשם ייצוג "על ידי צדדים שלישיים", והסכום ששילם אבני היה עבור זאת. למעשה, לא היה כלל "צוות מומחים", והכסף שימש לצרכיו של הנאשם ולתשלומי העמותה. סך המע"מ שנגבה לא הועבר לרשויות המס. הנאשם הודה שבאותה עת לא יכול היה להשיב לאבני את כספו, ורק ניסה לדחות את הקץ. הנאשם גם הסביר שמעשה זה היה אחד מבין רבים נוספים, על-רקע זלזולו בחוק ויכולתו לנצל את הזולת - ובין היתר תוך שימוש בשיטה זו של לקיחת כסף בתואנה של שירותים משפטיים, שלא היתה לו כוונה לספקם כלל.

4. יש לקבוע אפוא, מעל לספק סביר, כי הנאשם הציג בפני אבני מצג-שווא כאמור לעיל, מבלי שהיו לו באותה עת הכוונה - או היכולת - לספק לאבני סיוע משפטי ושירותים של עורכי-דין ומומחים. בגין מצג שווא זה שילם

אבני לנאשם את סכומי הכסף, כפי שחזר ואמר, באמרותיו ובעדותו שאני מאמץ לעניין זה ונותן להן את מלוא המשקל.

5. אמנם, גם לאחר שהתגלתה תמונה מדויקת-יותר לאבני, המשיך אבני בקשר עם הנאשם וציין מפורשות את רצונו בהמשך שירותיו בעצה, הדרכה וניסוח [מכתב מיום 26.7.16, ת/5, ע' 3-1], אך נאמנים עלי דברי אבני בגרסתו הברורה, הקוהרנטית וההגיונית, כאשר חזר ואמר שבאותה עת ניסה להציל את שאפשר. ואכן, גם באותו מכתב עצמו מפרט אבני כיצד נשבה במצג השווא של הנאשם וסבר שהוא מתקשר עם עמותת עורכי-דין, וכיצד אמונתו זו יחד עם ליבובי של הנאשם הניעו אותו למסור לנאשם ₪ 66,300 בטרם קיבל דבר, כדי שהעמותה תייצג עניינו. אני מוצא אפוא שלא ניתן להסיק מדברים אלו של אבני לאחר שגילה שהנאשם אינו עו"ד, מסקנה לפיה לא הוטעה קודם לכן.

6. אני קובע אפוא כי הוכח מעל לספק סביר כי הנאשם קיבל מאבני את הכספים, בסך כולל של ₪ 65,300, במרמה ותוך השגת גבול המקצוע של עריכת הדין.

7. עוד אתייחס לטענת הנאשם לעניין "אי-שפיות זמנית" או מצב נפשי שפגם בשיקול דעתו, בהבנתו את משמעות מעשיו, או ביכולתו להימנע מהם: לפי הראיות שבפני, לא התקיים ולו צל-צילו של חשש, שמא היה הנאשם במצב נפשי כאמור - לא בעת ביצוע המעשים הנטענים, לא בעת חקירותיו במשטרה, ולא במהלך המשפט. אפשר והנאשם לוקה בהפרעת אישיות, כדבריו, או סובל מתסמינים פסיכיאטריים כלשהם (וראו ת/21), אך כידוע - בעצם קיומם של הפרעה נפשית (שאיננה מחלת נפש) או תסמינים פסיכיאטריים, אין כדי לשלול הטלתה של אחריות פלילית. טענה זו נדחית אפוא.

סוף דבר:

אני מזכה את הנאשם לפי הודעת התביעה מעבירות התחזות כעורך-דין, לפי סעיף 97 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961.

אני מרשיע את הנאשם לפי הודייתו בעבירות הבאות:

- א. השגת גבול המקצוע, לפי סעיף 96 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961 [6 עבירות];
- ב. קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 [4 עבירות];
- ג. זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, לפי סעיף 418 לחוק העונשין הנ"ל;
- ד. שימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 420 לחוק הנ"ל;

אני מרשיע את הנאשם לפי הראיות, לעניין סעיף העבירה שבמחלוקת באישום שני, בעבירה נוספת של קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

ניתנה היום, כ"א כסלו תשע"ז, 21 דצמבר 2016, במעמד הצדדים.

[1] עניין זה שהעסיק ערכאות שונות נפתר בהפ (ת"א) 39654-08-10 אבני נ' מ.י. (2014), שם יוצג אבני ע"י עו"ד בסרגליק, וזכה בהיתר עקרוני להשלכת גופתו לים לאחר מותו;

[2] 4.7.10 לפי חותמת הפקס', אך אין בחותמת כדי להעיד על דיוק בתאריך;